

بررسی رابطه مدیریت دانش و کارآفرینی سازمانی

مطالعه موردی: کارمندان اداره امور مالیاتی استان کرمانشاه

*مختار حیدری^۱، نادر شیخ‌الاسلامی^۲، شاهو رحیمی نسب^۳، میکایل پشآبادی^۴

۱. دانشجوی دکتری مدیریت دولتی واحد تهران شمال (نویسنده مسئول)

۲. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، گروه مدیریت بازرگانی

۳. کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه

۴. دانشجوی دکتری مدیریت بازرگانی دانشگاه خوارزمی تهران

چکیده:

کارآفرینی سازمانی، نقش کلیدی در موفقیت سازمان‌ها و شرکت‌ها دارد. از سویی دیگر، از عوامل متعدد تأثیرگذار بر توسعه کارآفرینی سازمانی، سرمایه‌گذاری است که یکی از ارزش‌افزاینده‌ترین منابع سازمان‌ها و عاملی اساسی در نهادینه کردن و توسعه کارآفرینی سازمانی است. پژوهش حاضر در پی آن که رابطه مدیریت دانش و کارآفرینی سازمانی را بررسی کند. روش تحقیق توصیفی-همبستگی است و جامعه آماری کارمندان اداره امور مالیاتی استان کرمانشاه به تعداد ۵۴۳ نفر می‌باشد. داده‌های گراوری شده به وسیله نرم‌آزار SPSS تجزیه و تحلیل شد. نتایج حاصل از تحقیق نشان می‌دهد که بین مدیریت دانش و کارآفرینی سازمانی رابطه وجود دارد و بین مولفه‌های مدیریت دانش (ثبت دانش، استقرار دانش، مشارکت دانش) رابطه معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: مدیریت دانش، کارآفرینی سازمانی، اداره مالیاتی

مقدمه:

در قرن حاضر که عصر اطلاعات و اقتصاد دانش محور است، اطلاعات، دانش و اهمیت این دو به عنوان منابع سازمان، به سرعت در حال افزایش است. مدیریت سازمان از مدیریت کالا به سمت مدیریت دانش و اطلاعات تغییر یافته است (موسی خانی و نادی، ۱۳۹۰). مدیریت دانش شامل تمام فرایندهای مربوط به شناسایی، اشتراک و تولید دانش و مستلزم نظامی برای تولید و نگهداری از مخازن دانش و همچنین ترویج و تسهیل اشتراک دانش و یادگیری سازمانی است؛ بنابراین، سازمان‌ها امروزه در تلاش‌اند تا دانش را به طور مؤثرتر و کاراتر مدیریت کنند تا عملکردشان بهبود یابد (ضیایی و همکاران، ۱۳۹۰). مدیریت دانش فرآیندی پیچیده است که پیاده‌سازی آن یک‌شبه انجام نمی‌شود. اجرا و کاربرد مؤثر مدیریت دانش به درکی دقیق و شفاف از عواملی نیاز دارد که بر فرآیند مدیریت دانش تأثیر می‌گذارند (یه و دیگران، ۲۰۰۶، به نقل از شامی زنجانی، ۱۳۸۸). هرچند این عوامل در ادبیات مدیریت دانش بیشتر به توانمندسازی

معروف هستند، واژه‌های دیگری همچون زیر ساخت شروط لازم عوامل تأثیرگذار و آمادگی نیز برای توصیف آنها به کار می‌رود (شامی زنجانی، ۱۳۸۸: ۲۲).

در مباحث مربوط یکی از مولفه‌های اساسی موفقیت کسب و کار شرکت‌ها و سازمان‌ها، بحث کارآفرینی سازمانی می‌باشد. در شرایط کنونی سازمان‌ها با چالش‌های عمده‌ای از جمله رقابت جهانی، ناهمگونی نیروی کار، برتری‌های راهبردی، مسئولیت‌های اجتماعی و اصول اخلاقی مواجه هستند. کارآفرینی به عنوان راهبرد مناسب برای ارتقای بهره‌وری و توسعه سازمان تلقی می‌شود و متفکران سازمان و مدیریت بر این باورند که کارآفرینی موجب ارتقای بهره‌وری در سطوح مختلف فردی، گروهی، سازمانی، ملی و بین‌المللی می‌شود که این امر نیاز به بستری مناسب در سازمان دارد. لذا در دنیای در حال تحول امروز، کامیابی از آن جوامع و سازمان‌هایی است که بین منابع کمیاب و قابلیت‌های مدیریتی و کارآفرینی منابع انسانی و سازمانی خود رابطه معنی‌داری برقرار سازند. امروزه برخلاف گذشته، بازارهای سطح جهان با تغییرات روزانه و حتی لحظه به لحظه نیازهای جوامع بشری رو به رو هستند و سازمان‌های تولیدی و خدماتی که عامل اصلی مرتفع ساختن این نیازها به شمار می‌روند، برای جا نماندن از تغییرات سریع و حفظ بقا و رشد در این بازارها باید به سرعت و با هدف‌گذاری‌های درست حرکت کنند (فرهنگی و صف‌زاده، ۱۳۸۶). بر همین اساس در این پژوهش به دنبال آن خواهیم بود که با بررسی مولفه‌های مدیریت دانش به عنوان ابزاری مهم در سازمان‌های امروزی به تعیین آن با کارآفرینی سازمانی بپردازیم و با در نهایت با انعکاس نتایج حاصل از این پژوهش و تقویت کارآفرینی سازمانی در میان کارکنان اداره امور مالیاتی به افزایش بهره‌وری آن‌ها منجر شود.

ادبیات پژوهش

مدیریت دانش

اساسی‌ترین مشخصه سازمان‌های هوشمند قرن بیست و یکم، تأکید بر دانش و اطلاعات است (یوسفی و همکاران، ۱۳۹۱). مدیریت دانش با ایجاد و توسعه دارایی‌های دانشی یک سازمان با نگرش فرارفتن از